

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА
РЕГИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО – ПЛОВДИВ

4000 Пловдив, ул. "Цариброд" № 1, тел.: 032/631-843, 032/628-980, факс: 032/631-847, www.rio-plovdiv.com, e-mail: info@rio-plovdiv.com

**ОБЩИНСКИ КРЪГ
НА СЪСТЕЗАНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
ЗА УЧЕНИЦИ ОТ VII КЛАС В ПЛОВДИВСКА ОБЛАСТ,
20.02.2010 г.**

Уважаеми седмокласници,
Благодаря ви за участието в общинския кръг на състезанието!

А сега прочетете внимателно правилата за работа с теста.

Тестът съдържа 60 задачи по български език и литература.

Времето за работа е 120 минути.

Към 55 от задачите има предложени 4 варианта за отговор. Верен е само един.

Верният отговор се отбелязва с „X”. Нанася се със син химикал върху листа за отговори.

Ако сте допуснали грешка и желаете да поправите отговора, запълнете цялата буква на отговора с химикал и отбележете отново верния отговор с „X”.

За 5 от задачите изискването е да се напише свободен отговор на предоставените редове в листа за отговори.

Максималният брой точки от теста е 100.

Верен отговор се оценява от проверяващите с 1 т. или с 2 т., според инструкцията в ключа за верните отговори и точките.

Пропуснат отговор, сгрешен отговор и посочването на повече от един отговор се оценяват с 0 точки.

За областния кръг на състезанието се класират участниците, които са получили от 90 до 100 точки.

По време на състезанието не се ползват допълнителни помагала или пособия.

Успех на всички!

ТЕСТ ЗА ОБЩИНСКИЯ КРЪГ НА СЪСТЕЗАНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА, VII КЛАС, 20.02.2010 Г.

Прочетете двата текста и отговорете на въпросите от 1. до 6. включително.

1.

Един от най-популярните древни герои е Орфей. Той е роден някъде в пределите на Тракия. Според създадената в гръцката митология версия ангелогласният певец е син на речния бог Еагър и музата на поезията Калиопа.

Великолепен поет и ненадминат музикант, Орфей си съперничел дори с бога на музиката и песните Аполон. Невероятният му глас омайвал всички живи същества, а по време на похода на аргонавтите за златното руно заглушил опасната песен на сирените и спасил героите. Орфей често се изобразява с китара или лира, от чиито струни изтръгвал вълшебни звуци, каращи горските животни да вървят подир него, скали и планини да се движат, дивите зверове да лягат в краката му.

Пак от гръцките митове е известна драматичната любов на поета към прекрасната Евридика. Ухапана от отровна змия, красавицата умира в деня на тяхната сватба. За да я спаси, влюбеният музикант с вълшебен глас слиза в подземния свят на бог Хадес и трогва всички с тъжните си песни. Той успява да убеди всевластния господар на душите да му върне любимата, но на връщане не спазва условието да не я поглежда до дневната светлина, заради което я загубва завинаги.

2.

Тръгнали. Напред вървял Хермес, после Орфей, а най-отзад – Евридика. Бързо преминали през царството на Хадес. Харон ги прекарал през священата река и те скоро видели пътеката, която водела към горния свят. Пътят бил труден, наоколо се стелела гъста мъгла. Орфей едва виждал сянката на Хермес. Най-после в далечината се видяла светлина. Там бил изходът на пещерата. Орфей започнал да си мисли за Евридика. Дали е зад него? Дали не се е отклонила по пътя? Той се спирал по-често, за да чуе стъпките на любимата жена, надявал се тя да не се е изгубила в подземното царство. Все по-често се спирал и все по-голяма тревога го обземала. Забравяйки всичко, той се обърнал и я видял само на крачка от него. Протегнал ръце към нея, но в този миг сянката започнала да се отдалечава. За втори път губел Евридика. Но този път вината била изцяло негова.

1. Коя е темата на първия текст?

- А) Любовта на Орфей и Евридика
- Б) Орфей в гръцката митология
- В) Древните изображения на Орфей
- Г) Орфей в похода на аргонавтите

2. Кое от следните твърдения е вярно според първия текст?

- А) Орфей си съперничел с бога на музиката и песните Дионисий.
- Б) Според гръцката митология той е брат на музата Калиопа.
- В) Орфей се изобразява с арфа, от която изтръгвал чудни звуци.
- Г) Орфей успява да убеди бог Хадес да му върне любимата.

3. Кой от следните изрази НЕ се отнася за Орфей според първия текст?

- А) всевластният господар на душите
- Б) влюбеният музикант с вълшебен глас
- В) великолепен поет и ненадминат певец
- Г) един от най-популярните древни герои

4. За какво първият текст НЕ дава информация?

- А) за родното място на Орфей
- Б) за спасяването на аргонавтите от Орфей
- В) за трагичната смърт на Орфей
- Г) за драматичната любов на Орфей

5. Каква част на изречението е подчертаният израз в първия текст?

(Отговора запишете в листа за отговори.)

6. Кои имена на митологични герои от втория текст липсват в първия?

(Отговора запишете в листа за отговори.)

7. В кой ред във всички думи има обеззвучаване при изговор?

- А) прав, изповед, картоф
- Б) сфера, праз, футбол
- В) строг, наддаване, дроб
- Г) връзка, подпис, надпис

8. В кой ред всички думи съдържат променливо Я?

- А) бял, поляна, сянка
- Б) цял, кроял, ясен
- В) сляп, пял, летял
- Г) дял, смяна, стреля

9. В коя дума е допусната правописна грешка?

- А) сеитба
- Б) сватба
- В) наретба
- Г) коситба

10. В кое от следните изречения НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Участниците в състезанието не криеха възторга си.
- Б) Никой не ги възпираше и те изразяваха радостта си.
- В) Младите хора се вълнуват от подвига на възстаниците.
- Г) Спортистите се възтановяваха бързо, защото бяха добре тренирани.

11. Коя дума е написана НЕПРАВИЛНО?

- А) поддържам
- Б) преддверие
- В) предавател
- Г) поддавам

12. В кой ред са допуснати грешки в правописа?

- А) Стефан Караджа, Хари Потър
- Б) Агенция за закрила на детето, Министерство на финансите
- В) Куртово Конаре, Стара Загора
- Г) Елин Пелинов, Иванвазовски

В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

(Общо условие за задачи 13. – 16. включително.)

13. Стария(А) председател(Б) на Народното(В) Събрание(Г) обвиниха за допуснатите неточности в закона.

14. Накараха ни да правиме(А) по-фини(Б) настройки(В) на новата апаратура(Г).

15. Потърсете(А) някой(Б) от комисията, за да ви запознае с новите критерии(В) за оценяване(Г) на конкурсните работи.

16. Хъшовете с одобрителни(А) възгласи(Б) посрещат прочувствената(В) реч на Знаменосеца(Г).

17. В кое изречение е допусната грешка при употребата на малко тире?

А) Помощник-директорът произнесе слово по повод 137-годишнината от обесването на Васил Левски.

Б) Национално-освободителните битки дават своите резултати.

В) Руско-турските преговори продължават само няколко дни.

Г) Опитахме пет-шест пъти да покорим върха.

18. В коя дума има представка, корен и наставка?

А) израждам

Б) параходен

В) породист

Г) изхода

19. В кой ред думите са сродни?

А) младост, старост, нерадост

Б) ходя, проход, поход

В) малък, ситен, дребен

Г) отивам, да отида, отидох

20. В кое изречение е допусната грешка при членуването?

А) Поривът към свободата вдъхновява опълченците.

Б) Докторът по философия бе поканен на конгрес.

В) Македонски беше пратеника на хъшовете.

Г) Повдигна се и въпросът, който тревожеше всички.

21. Колко определителни члена за м.р. са изпуснати в изречението?

Инструмент..., който се счита за първи... аналогов синтезатор, е музикални... телеграф, създаден от Илайша Грей през 1876 г.

А) един пълен и два кратки

Б) три кратки

В) три пълни

Г) два пълни и един кратък

22. В кое изречение е употребено притежателно местоимение?

А) Извикаха те при директора.

Б) Научи ли най-последно името ми?

В) Да Ви попитам за предстоящите избори.

Г) Той ни докара неприятностите.

23. В кое изречение има грешка при употребата на местоимение?

А) За кого са ви информирали?

Б) Ще потърся някого на улицата.

В) На кой занесохте съобщението.

Г) Автомобилът, на който счупиха фара, е на мой приятел.

24. С кое местоимение се изразява притежание на подлога?

Приятелят ми отстоява мнение.

- А) моето
- Б) своето
- В) неговото
- Г) тяхното

25. В кое изречение е употребено съществително име?

- А) Той не разбра защо повикаха него.
- Б) Вече не се чувстваше виновен.
- В) Спусна се бързо надолу.
- Г) Пирин е най-красив.

26. В кой ред думите са пароними?

- А) голям – огромен
- Б) бърз – бавен
- В) коса (на главата) – коса (за косене)
- Г) книжен – книжовен

При коя от двойките думи отношението е като в посочената двойка?

(Общо условие за задачи 27. – 28. включително.)

27. лирика – ода

- А) пътепис – поема
- Б) епос – разказ
- В) балада – драма
- Г) повест – роман

28. преписвам – приписвам

- А) мърляв – немарлив
- Б) оглед – неугледен
- В) извеждам – завеждам
- Г) предградие – преддверие

29. Кой фразеологизъм трябва да се постави на мястото на многоточието?

Тези хора толкова си приличат във всяко отношение, сякаш са създадени.....

- А) еднакви
- Б) набързо
- В) на един дъх
- Г) по калъп

30. Кой фразеологизъм е образуван по структурния модел *предлог + съществително име + предлог + съществително име* ?

- А) под открито небе
- Б) от ден до пладне
- В) седя на два стола
- Г) ясно като бял ден

31. В кой ред причастието е употребено в прякото си значение?

- А) ял десерт
- Б) ял бой
- В) ни лук ял, ни лук мирисал
- Г) ял калая

32. С кой от посочените изрази НЕ може да се замени подчертаният израз в изречението?

Какво да ти говоря – ни се води, ни се кара.

- А) не слуша
- Б) не знае чужд език
- В) не разбира от дума
- Г) не върши каквото трябва

33. Каква част на изречението е подчертаната дума?

Петър Моканина веднага разбира, че непознатият селянин има някаква грижа.

- А) подлог
- Б) допълнение
- В) приложение
- Г) несъгласувано допълнение

34. Кой от посочените изрази е синтактичният синоним на подчертания израз в изречението?

Вървейки по улицата, намери странен и невиждан досега предмет.

- А) като вървеше по улицата
- Б) защото вървеше по улицата
- В) който върви по улицата
- Г) вървеше по улицата

35. Кой ред е излишен?

- А) допълнение
- Б) определение
- В) предлог
- Г) подлог

36. В кой ред има две несъгласувани определения?

- А) руса коса; час на класа; монета от злато
- Б) лак за нокти; слаб, но жилав; чай или кафе
- В) малко дете; пустинни хора; плик за писма
- Г) бърза кола; вино от касис; бързо, но вярно

37. Колко допълнения има в изречението?

Братовчедка му ми разказа всичко.

- А) едно
- Б) две
- В) три
- Г) четири

38. Кои са главните части на изречението?

(Отговора запишете в листа за отговори.)

39. Кое изречение е сложно?

- А) Притесни го мисълта, че не е подготвен за събранието.
- Б) Това обаче не беше прието добре от публиката.
- В) Не знаейки за събитието, той го пропусна.
- Г) Събитието – падането на Плевен – беше отбелязано тържествено.

40. В кое изречение причастието изпълнява служба на допълнение?

- А) Хвърчащото птиче видя оголеното дърво.
- Б) Мъжът съхнел от изгаряща болка.
- В) Погледнали туристите приближаващия човек.
- Г) Стреснатата жена не видяла плачещата.

41. Каква част на изречението е подчертаният израз?

За непрякото допълнение не сме учили нищо тази година.

- А) разширено непряко допълнение
- Б) разширен подлог
- В) разширено пряко допълнение
- Г) разширено обстоятелствено пояснение

42. Каква част на изречението е подчертана?

Животът в Хаити бавно и мъчително се връща към обичайния си ритъм.

- А) обстоятелствено пояснение за начин
- Б) несъгласувано определение
- В) сказуемно определение
- Г) непряко допълнение

43. Каква грешка е допусната в изречението?

Уж бяхме в града, а разбрахме за инцидента едва, когато съобщиха по радиото.

- А) граматическа
- Б) правописна
- В) лексикална
- Г) пунктуационна

44. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Много хора го съветваха, как да постъпи.
- Б) Често го питаха, каква е тайната на успеха му.
- В) Не му даваше мира въпросът, как да помогне на приятелите си.
- Г) Тя не помнеше, колко време мина оттогава.

45. На кое място в изречението има НЕПРАВИЛНО поставена запетая?

Хаджи Дончо, (А) който по това време е на седмото небе от радост, (Б) изведнъж пристъпя бързо, (В) хваща го за крака и той увисва, (Г) като убит заек в ръцете му.

46. Ретроспекция е:

- А) начален момент, който въвежда в основното действие на творбата
- Б) красноречие
- В) осмиване и изобличаване на явления
- Г) връщане назад към минали събития

47. Епилог е:

- А) основното смислово послание, което читателят извлича от текста
- Б) заключителната част на произведение, в която се обяснява по-нататъшната участ на героите
- В) промяна на обичайния словоред в изречението
- Г) подреждането и свързването на основните моменти от сюжета

48. Анафора е:

- А) стилистична фигура, при която има повторение на едни и същи думи или словосъчетания в началото на няколко последователни стиха или строфи
- Б) стилос похват, при който се противопоставят предмети, явления, понятия
- В) кратък текст, поставен в началото на произведение
- Г) иронично изопачаване

49. В кой от цитатите има метонимия?

- А) *Идат като тигри, бягат като овци...*
- Б) *нека ни отрича историята, века, / нека е трагично името ни; нека...*
- В) *Върхът отговаря с други вик: ура!*
- Г) *Пристъпни ужасни! Дванайсетий път / гъсти орди лаят по урвата дива...*

50. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение за стихотворението „На прощаване“.

- А) Стихотворението е написано в Румъния.
- Б) Стихотворението е написано, когато четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа се готви да премине Дунава.
- В) За начина, по който е написано стихотворението, свидетелства един от другарите на Христо Ботев – Киро Тулешков.
- Г) Стихотворението е публикувано за първи път във вестник „Дума на българските емигранти“ през 1871 г.

51. Кой е правилният начин за свързване на твърденията за стихотворението „На прощаване“?

1. *В завета си към бъдещите поколения бунтовникът...*
2. *Обръщайки се към своята майка, бунтовникът...*
3. *Отношенията между лирическия герой и общността...*
4. *Споменът за героичния подвиг...*
5. *Радостта от победата е представена...*
6. *В името на идеала си...*

I. *...като всенародно тържество.*

II. *...изрича най-тежката си заръка към нея – да разкаже за смъртта му.*

III. *...ще бъде мярка за чест и достойнство.*

IV. *...героят е готов да отдаде живота си.*

V. *...настоява революционното дело да бъде продължено.*

VI. *...не са еднозначни.*

А) 1-II, 2-III, 3-IV, 4-I, 5-VI, 6-V

Б) 1-V, 2-II, 3-VI, 4-III, 5-I, 6-IV

В) 1-III, 2-V, 3-IV, 4-I, 5-VI, 6-II

Г) 1-VI, 2-IV, 3-V, 4-I, 5-II, 6-III

52. Какво художествено средство НЕ съдържа откъсът от стихотворението „На прощаване“?

Тъжно щещ, майко, да гледаш / ти на туй хоро весело...

- А) контраст
- Б) инверсия
- В) сравнение
- Г) обръщение

53. Авторът на повестта „Немили-недраги” пресъздава себе си в образа на:

- А) Владиков
- Б) Бръчков
- В) Крумов
- Г) Хаджият

54. Функцията на I глава спрямо композицията на цялата повест „Немили-недраги” е:

- А) мото
- Б) завръзка
- В) кулминация
- Г) експозиция

55. Прочетете тезата и отговорете как е озаглавено съчинението разсъждение.

В трета глава отново е пресъздадена атмосферата на хъшовския живот между борбата за оцеляване и копнеж за свобода. В своята реч Странджата говори за страданието и родолюбието. Мъченици са не само хъшовете, но и техните събратя в поробеното отечество. Затова участието в борбите е така желано. Според речта на Странджата битовите несгоди би трябвало още повече да разпалят желанието за близки битки в родния Балкан. Това е и разбирането на героя за родолюбие. Без пълното патриотично отдаване на делото е невъзможно излизането от мъченичеството и постигането на жадуваната цел – националната независимост.

- А) Речта на Странджата – поетично предсказание за съдбата на емигрантите
- Б) Речта на Странджата – изповед за един героичен живот
- В) Речта на Странджата – слово за славното минало и бъдещето на родината
- Г) Речта на Странджата – слово за страданието и родолюбието

56. Кои съществителни собствени имена са пропуснати в откъса от повестта „Немили-недраги”?

..... се спря, слисан пред това неочаквано препятствие. Водата, черна, страшна, шумеше глухо пред него и отваряше една грозна пропаст за стъпките му. Той хвърли пронизателен поглед наляво, после надясно: но сред белината на снега, който тънко покриваше кората на, черната ивица се простираше и тъмнееше нескончаема.

(Отговора запишете в листа за отговори.)

57. Кой от литературните герои на Вазов произнася цитираните думи?

Додето имаме ръце и крака, и кръв в жилите си, и огън в сърцата си, нашето отечество все има нужда от нас.

(Отговора запишете в листа за отговори.)

58. Кое твърдение НЕ е вярно за разказа „Една българка”?

- А) Разказът се състои от пет части.
- Б) В разказа има ретроспекция.
- В) “Една българка” не е първото заглавие на разказа.
- Г) Разказът е написан по конкретен повод.

59. Коя от следните характеристики НЕ се отнася за баба Илийца от разказа „Една българка“?

- А) милосърдна и всеотдайна
- Б) смела и деятелна
- В) търпелива и покорна
- Г) истинска християнка и добра майка

60. Кой от следните откъси може да се определи като епилог в стихотворението “Опълченците на Шипка”?

А)

*Тогава Столетов, наший генерал,
ревна гороломно: "Млади опълченци,
венчайте България с лаврови венци!
на вашата сила царят повери
прохода, войната и себе дори!"*

Б)

*Но вълни по-нови от орди дивашки
гълтат, потопяват орляка юнашки...
Йоще миг - ще падне заветният хълм.
Изведнъж Радецки пристигна със гръм.*

В)

*И днес йощ Балканът, щом буря зафаща,
спомня тоз ден бурен, шуми и препраща
славата му дивна като някой ек
от урва на урва и от век на век!*

Г)

*Нека носим йоще срама по челото,
синила от бича, следи от теглото;
нека спомен люти от дни на позор
да висне кат облак в наший кръгозор...*